

heldigt som Helhed betragtet. Jeg nærer nemlig nogen Tvivl, om det er ikke for stort et Apparat, der tilsigtes at sættes i Gang for denne Sags Skyld. Ganste vist kan det jo have sin Betydning at faae en god og tilstrækkelig Undervisning for Lærereinder, men efter den Erfaring, jeg har gjort med Hensyn til Forholdene, er der egentlig ikke nogen Mangel til Stede paa tilstrækkelig uddannede Lærereinder. Det er snarere vanskeligt for Lærereinderne at blive anbragte, thi Stemningen hos de lokale Skolebestyrelser gaar egentlig ikke saa meget i Retning af at faae oprettet gode Bogeskofer, hvortil Lærereinderne hovedsagelig skulde bruges, den gaar snarere i Retning af at faae oprettet Bistkoler, hvortil man vil have yngre Lærere, der have taget deres Examen. Naar jeg ser hen til Lovforslaget, de Udgifter, der ere forbundne dermed, og hele den Lærekraft, der kræves til Skolen, og det hele Apparat, som tænkes sat i Gang, er jeg som sagt ikke uden Tvivl om, hvorvidt det er rigtigt at fremme dette Forslag. En foregaaende Taler udtalte, at han vilde anse et Lovforslag, der gif ud paa at ophæve Statsseminarieerne, for ypperligt. Jeg skal blot hertil udtale, at et saadant Forslag vilde jeg anse for meget slet, og uden at jeg er tilstrækkelig kjendt med selve Undervisningen paa Frieminarieerne og Statsseminarieerne, har jeg dog efter i cirka 20 Aar at have været Medlem af tvende Skoledirektioner saa meget Personalkjendskab, at jeg nok tør sige, at der i min Praxis har viist sig en ikke ringe Forskjel, hvad Dygtighed angaar, hos de Seminarister, der ere udgaaede fra Statsseminarieerne, og dem, der ere udgaaede fra Frieminarieerne. Jeg har derfor i sin Tid meget beklaget det Forslag, der fremkom i Retning af at ophæve Statsseminarieerne, og at det havde sin Virkning overfor et Seminarium i min Nærhed, nemlig Lyngby Seminarium, som blev ophævet, men det glæder mig, at disse Bestræbelser ikke ere blevne fortsatte, og jeg er ogsaa temmelig rolig for, at den nuværende Kultusminister ikke vil fremme Forslag i den Retning.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scavenius): Ja, hvad det Sidste angaar, kan jeg berolige den ærede Taler. Det er ganske vist Noget, der ligger meget langt fra min Tankegang, at foreslaa at ophæve de bestaaende Seminarier, men saa maa jeg ogsaa sige til det ærede Medlem, at naar han er enig med mig deri og er saavrig, som han er, for at bevare de bestaaende Skolelærerseminarier og beklager, at der tidligere er ophævet Seminarier, saa kan jeg ikke ret forstaa, hvorfor han da ikke ogsaa

vil understøtte Ministeren, som kommer og beder Rigsdagen om at hjælpe ham til at faae et Kvindeseminarium oprettet. Det er jo nemlig nu en Gang saaledes, at Lærereinderne i den sidste Snæs Aar ere blevne et nødvendigt Led af hele vor Skoleorganisation, og da kan jeg ikke ret forstaa, hvorfor Staten ikke lige saa vel skal tage sig af Kvindernes Uddannelse til Lærereinder som af Lærernes Uddannelse. Den eneste Grund, som blev anført, var, at der paa visse Steder i Landet er en Tendents til at oprette Bistkoler, ikke Bogeskofer, men den har ikke meget paa sig, thi der er andre Egne i Landet, hvor det Modsatte er Tilfældet hvilket ogsaa er gjort gjældende af en æret tidligere Taler; men jeg maa berolige det ærede Medlem og i det Hele taget det høie Thing — denne Tanke er ogsaa kommet frem fra anden Side — med, at det paa ingen Maade er Hensigten med dette Forslag at fabrikere flere Lærereinder end hidtil. Hensigten er at give en Del af disse unge Kvinder, som ville tage denne Examen — det kan kun blive en Del af dem, der er mange flere end tyve om Aaret, der tage Lærereindeexamen — en bedre og sundere Undervisning. Jeg vil særlig lægge Vægt paa det Sidste, thi det ærede Medlem fra Kjøbenhavn (Broberg), der havde Ordet for lidt siden, gjorde opmærksom paa, og det med fuld Ret, at den Undervisning, der nu gives i forskjellige private Anstalter i Kjøbenhavn saavel som i Aarhus og maasse andre Steder til at blive Lærereinde, som Undervisning betragtet er god nok, der er ikke noget Væsentligt at klage derover, men netop det, at disse Bagebørn i Almindelighed leve under knappe økonomiske Forhold, hvorved de ligefrem til Skade for deres Sundhed blive udsagede til at sthynde sig altsor meget, har bragt den Tanke frem, som har faaet sit Udtryk i Lovforslaget, fordi derigennem vil i alt Fald det Antal af Kvinder, som kommer ind paa dette Seminarium, blive fri for dette Hastværk og den overdrevne Læsen i ganske kort Tid. Det er jo nemlig selvsølgelig ikke Meningen, at de efter de to første Mars Forløb skulle tage Lærereindeexamen, Meningen er, at de efter tre Aar skulle tage Lærereindeexamen med et Plus af enkelte Ting, som man, efterhaanden som man vinder Erfaring, kan finde det hensigtsmæssigt at give dem Undervisning i. Jeg maa her gøre den Bemærkning, at jeg ikke tror, det vilde være rigtigt ved Lov at binde Administrationen saaledes, at det blev sagt, det og det skal opgives til Examen. Jeg tror, det maa erkjendes, at der virkelig er Trang til en saadan Lov som den foreliggende. Naturligvis kan dette ikke erkjendes af de ærede